

Murat YILDIZ

Trabzon Kaymakam Adayı (101. Dönem)

Sosyal Medya, Toplumsal Algı ve Devlet

Kişiler ve kitleler arası iletişim argümanlarının sayısı, çeşidi, ulaşılabilirlik katsayısı ve etki alanı teknolojinin gelişimine bağlı olarak artmıştır, artmaya devam etmektedir. Bu gelişimin günümüzdeki bariz yansımalarından biri olan sosyal medya, çift yönlü ve yakın zamanlı bilgi paylaşımını sağlayan internet ortamındaki medya sisteminin adıdır.

Sosyal medya, 2000'li yılların başlangıcında internet kullanımının artışıyla birlikte öncelikle reklam sektöründe etkin olarak kullanılmış, zaman sonra da kişisel ve kitlesel iletişim araçları arasında yerini almıştır. Sosyal medyanın günümüzde haber, bilgi ve düşünce paylaşımı başta olmak üzere diğer kitlesel amaçlı kullanım şekline ulaşımı, 2004 yılında kurulan bir sosyal paylaşım sitesinin, kurulu olduğu üniversite çatısından kısa sürede tüm dünyaya yayılmasıyla başladığı söylenebilir. Devamında farklı isim-

lerle açılan blog, forum, vb. sanal yapılar, sosyal medyanın artık çağın önde gelen iletişim araçlarından biri olduğunu göstermiştir.

Medya kavramı içerisinde sosyal medyayı ayırtıran temel unsurlar; kişilerin geniş bir kitleye doğrudan ve anlık olarak bilgilerini aktarabilmeleri, şahsi düşüncelerine bu paylaşımlarda yer verebilmeleri ya da bilgileri şahsi düşüncelerine göre paylaşabilmeleri ve hatta olmayan bilgileri dahi üretebilmeleri yönünde özgün bir alana sahip olabilmelerine olanak sağlamasıdır. Toplum içerisinde günlük meşguliyetleri olan her bir bireyin güncel hayata ilişkin her türlü yeniliğe ve bu paraleldeki her tür habere karşı algısı daima açıktır. Sosyal medyanın kişiye ait, dışa açık ama hareket kabiliyeti yönünden özel bir alan oluşturması, dolayısıyla aynı kişiye söz hakkı da veriyor olması bu algı açıklığını arttıran bir unsurdur.

Günümüzde herhangi bir konudaki herhangi bir düşüncesini başkalarına duyurmak isteyen bir birey, sosyal medya ile zaman ve mekan sınırı olmaksızın birkaç dakikalık bir sürede bunu başarabilmektedir.

Katılımcı toplum düşüncesinin yaygınlaşmasıyla birlikte haber alma, haberdar olma ve de dahil olma bilincinin artışı sosyal medyanın etki ve kullanım alanını genişleterek algı yönetiminin önemini daha da ön plana çıkarmıştır. "Algı yönetimi" dikkatin belli bir konuya, kişiye, varlığa ya da nesneye çekilmesi-odaklanması olarak değerlendirilebilir. Toplumun, olay ve durumlara yönelik baskın kanaati şeklinde tanımlayabileceğimiz "Kamuoyu"nun

oluşumunda söz konusu durum ve olayların, nasıl anlatıldığı ve toplum tarafından nasıl algılandığı gerçeği yatmaktadır. İşte toplumsal algının ve bu algının yönetimine büyük etkisi olan sosyal medyanın önemi buradan kaynaklanmaktadır.

Yaradılışı gereği insan, duygu ve düşünce yetilerine sahiptir. İşte bu yetilere sahip insanların bir araya gelmesi ile oluşan her milletin, her toplumun, her yörenin vb. sosyolojik anlamdaki tüm toplulukların hissiyat yönünden, bir uç başka bir ifade ile bir kırılma noktası vardır. Genellikle toplumların tarihsel süreç içerisinde geçirdikleri evreler, yaşananlar, kültürel ve inanç hususlarıyla birlikte kendiliğinden oluşan bu hassasiyetler bir toplumun atar damarlarına benzetilebilir. Bu hassasiyetlerdir ki; toplumu diğer toplumlardan ayıran temel unsurlardır ve yine bu hassasiyetlerdir ki tıpkı atar damarlar gibi üzerlerine bilinçsizce müdahalede bulunulduğunda büyük tahribatlara yol açabilecek olaylara neden olur. Sözü geçen toplumsal hassasiyetlere yönelik sosyal paylaşımlar vasıtasıyla yapılacak ard niyetli bir müdahale, toplumun geneli üzerinde olması gerekenden, normalinden ya da gerçeklikten uzak bir algı oluşmasına neden olabilmektedir. Sosyal medyanın sosyal anlamda risk taşıyan yönü buradan kaynaklanmaktadır.

Günümüzde herhangi bir konuda ki herhangi bir düşüncesini başkalarına duyurmak isteyen bir birey, sosyal medya ile zaman ve mekan sınırı olmaksızın birkaç dakikalık bir sürede bunu başarabilmektedir. Elbette ki bu durumun etkin iletişim, hızlı haberdar olma ve hatta katılımcı demokrasi gibi olumlu yönle-

ri vardır. İnsanın doğasında yeniye ve farklı olana hep açık bir algı ile yaklaşmak dürtüsünün varlığı göz önüne alındığında; halka sunulan haberin-bilginin yani paylaşılanın en az kendisi kadar önemlidir onun nasıl sunulduğu, nasıl aktarıldığı ve nasıl yorumlandığı. Dolayısı ile sosyal medya vasıtasıyla yapılan paylaşımların iyiniyetten yoksun olması durumunda sosyolojik olarak ciddi zararlar doğabilmektedir. Bu bağlamda sosyal medyanın, toplumsal açıdan olumlu yönleri olmakla birlikte, toplumsal hayatın bir kısmına ya da bütününe yönelik olumsuz etkilerde bulunabileceği de söylenebilir.

Sosyal medya vasıtasıyla yapılan paylaşımlar, "Düşünceyi Açıklama ve Yayma Hürriyeti" temelli bir haktır. Yaşama, inanç, sağlık gibi temel bireysel haklar dışındaki tüm hak ve hürriyetler "genelin hak ve hürriyetlerini korumak için" belirli normlarla koruma altına alınmıştır. Düşünceyi Açıklama ve Yayma Hürriyeti'nin de kamu düzeni ve güvenliği başta olmak üzere, genelin hak ve hürriyetlerini korumak amaçlı belirli sınırları vardır ve bu sınırlamaların tümü Anayasalıdır. Sosyal medya vasıtasıyla yapılan paylaşımların doğruluk ve sıhhat yönünden eksiklikleri olması, ard niyetlerle yapılması ve başkalarının haklarına müdahale eder nitelikte olması durumunda toplumsal algının oluşumu da bu yanlışlık paralelinde olacaktır. Yanlış oluşacak toplumsal algının, ilgili konu-durum için toplum içindeki kamuoyunun şekillenmesinde yapabileceği olumsuz etki ve devamında gelişebilecek olan toplumsal huzursuzluk... Bu durum sosyal medyanın kullanım hakkıyla ilgili bazı sınırlamaların daha doğrusu etkin

Düşünceyi Açıklama ve Yayma Hürriyeti'nin de kamu düzeni ve güvenliği başta olmak üzere, genelin hak ve hürriyetlerini korumak amaçlı belirli sınırları vardır ve bu sınırlamaların tümü Anayasalıdır.

temel ilkelerin Devlet tarafından belirlenmesini gerekli kılar.

Devletin temel görevinin halkının güvenliğini sağlamak olduğu ve toplumsal algının günümüzdeki önemi birlikte ele alındığında, Devletin algı yönetimine yönelik belirli çerçeveler, etik ilkeler saptaması yadsınamaz. Elbette ki bu saptamalar kamuoyunu, toplumsal algı oluşumuna müdahale ederek Devletin belirlemesi gerektiği anlamına gelmez. Devletin buradaki düzenleyici rolü; topluma yönelik açıklamaların ve paylaşımların ard niyetten ve başkalarının hakkına müdahale eder nitelikte olmasını engelleyici, toplumsal tahrik ve aşırılıkları engelleyici bir görev edinmesi olarak değerlendirilmelidir.

toplumsal hassasiyetlere yönelik sosyal paylaşımlar vasıtasıyla yapılacak ard niyetli bir müdahale, toplumun geneli üzerinde olması gerekenden, normalinden ya da gerçeklikten uzak bir algı oluşmasına neden olabilmektedir.